

Datum: 12. januar 2023

SPREMEMBE NA PODROČJU DAVKOV V LETU 2023

S 1. januarjem 2023 oziroma za davčno leto 2023 so pričele veljati spremembe v Zakonu o dohodnini, ki je objavljen v Uradnem listu RS št:158/2022.

ZSSS je v postopku pogajanj za pripravo davčnih sprememb predlagala in zagovarjala rešitve, ki predstavljajo višje neto prihodke delavk in delavcev iz delovnega razmerja na način, da se prihodki v javne blagajne, iz katerih se financirajo socialne pravice in storitve ne bi zmanjšali.

Povišanje splošne olajšave in višine dohodka za upravičenost do dodatne splošne olajšave namreč vpliva na davčno razbremenitev in višje neto dohodke zaposlenih. Do dodatne splošne olajšave so v večji meri upravičeni prejemniki minimalne plače in zaposleni z najnižjimi dohodki. Zato smo predlagali in zagovarjali višji prag bruto dohodka za upravičenost do dodatne splošne olajšave v višini najmanj 16.000 eur bruto saj bi v nasprotnem primeru lahko prišlo do situacije, da bi zaposleni, ki prejemajo minimalno plačo in posamezne dodatke, ki se prištejejo k minimalni plači, ob letošnjem povišanju minimalne plače presegli do sedaj določeno mejo za upravičenost do dodatne splošne olajšave (13.716,33 eur).

Z namenom doseganja uravnovešenosti državne blagajne smo zagovarjali povišanje davčne stopnje v zadnjem dohodninskem razredu, torej za najbogatejše, od 45 % na 50 %. Zagovarjali smo nižjo obdavčitev dohodkov iz dela ter večjo obdavčitev dohodkov iz kapitala, zato smo podprli rešitve in spremembe, ki se nanašajo na višjo obdavčitev prihodkov iz oddajanja premoženja v najem ter predlagali višjo obdavčitev dohodkov od kapitala.

Zagovarjali smo, da se obdavčitev samostojnih podjetnikov, ki uporabljajo sistem normiranih odhodkov spremeni na način, da se približa obdavčitvi dohodkov iz delovnega razmerja. Dosedanja ureditev je namreč povzročala, da je določena skupina delavcev, zlasti tisti na strokovno bolj zahtevnih delovnih mestih, bila spodbujana k ustanovitvi lastnega s.p., čeprav je njihovo pravno razmerje vsebovalo vse znake/elemente delovnega razmerja. Davčna obremenitev za takšne samostojne podjetnike je namreč bila do sedaj bolj ugodna pri prihodkih višjih od 20.000 eur na letni ravni zato smo predlagali, da se spremenjene stopnje normiranih odhodkov tudi vežejo na takšno višino letnih prihodkov. Pri tem žal nismo bili v celoti uspešni saj so poslanci kasneje, z amandmaji, dvignili letne prihodke takšnih samostojnih podjetnikov na 50.000 EUR. Ne glede na navedeno pa predstavlja nova ureditev tudi korak k pravičnejši davčni obremenitvi tudi za t.i. normirance.

V nadelavanju so predstavljene ključne davčne spremembe, ki se nanašajo na dohodke iz delovnega razmerja, oddajanja premoženja v najem in obdavčitev samostojnih podjetnikov.

DOHODNINSKA LESTVICA

Neto letne davčne osnove v posameznih davčnih razredih in stopnje davka v posameznih razredih ostajajo v primerjavi z letom 2022 tudi v davčnem letu 2023 nespremenjene razen spremembe, ki se nanaša na peti dohodninski razred, kjer se davčna stopnja povišuje od 45 % na 50 %.

DAVČNE OLAJŠAVE

Splošna olajšava se povečuje od 4.500 na 5.000 eur na letni ravni oziroma od 375 eur na 416,67 eur na mesečni ravni in velja za posameznike ki imajo dohodek na letni ravni višji od 16.000 eur bruto oziroma višji kot 1.333,33 eur bruto na mesečni ravni.

Dodatna splošna olajšava: povišuje se meja letnega bruto dohodka pri katerem je posameznik še upravičen do dodatne splošne olajšave in sicer od 13.716,33 na 16.000 eur. Dodatna splošna olajšava se izračunava na letni ravni po naslednji formuli $5.000 + (18.761,40 - 1,17259 * \text{skupni dohodek})$ ter na mesečni ravni $416,67 + (1.563,45 - 1,17259 * \text{skupni dohodek})$.

Posebna olajšava za mlade: Za prejemnike dohodka iz delovnega razmerja se do dopolnjenega 29. leta starosti upošteva posebna olajšava v višini 1.300 eur na letni ravni oziroma se priznava sorazmerno glede na število mesecev delovnega razmerja v davčnem letu, pri čemer se upošteva vsak polni mesec zaposlitve.

Posebna olajšava:

V davčnem letu 2023 bodo višje tudi olajšave za vzdrževanega družinskega člana in olajšave za otroke.

Posebna olajšava za vsakega drugega družinskega člana bo v davčnem letu 2023 znašala na letni ravni 2.698,00 eur, olajšave za vzdrževane otroke pa so prikazane v tabeli spodaj.

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
Za prvega vzdrževanega otroka	2.698,00	224,83
Za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	9.777,00	814,75
Za drugega vzdrževanega otroka	2.933,00	244,42
Za tretjega vzdrževanega otroka	4.892,00	407,67
Za četrtega vzdrževanega otroka	6.851,00	570,92
Za petega vzdrževanega otroka	8.810,00	734,17

Vir: Zakon o dohodnini

PLAČILO ZA POSLOVNO USPEŠNOST:

Za izplačila iz naslova poslovne uspešnosti velja v letu 2023 neobdavčena višina do 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji. Neobdavčena višina izplačila za poslovno uspešnost velja za izplačila v denarju ali naravi **največ dvakrat v koledarskem letu vsem upravičenim delavcem**, če je pravica do izplačila za poslovno uspešnost določena v splošnem aktu delodajalca ali kolektivni pogodbi. V primeru, da je izplačilo dvakrat v koledarskem letu se izplačili seštejeta, seštevku izplačil je neobdavčen do višine 100 % povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec, za leto, za katero se dohodnina odmerja.

NADOMESTILO ZA UPORABO LASTNIH SREDSTEV PRI DELU NA DOMU:

Nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu v skladu s predpisi, ki urejajo delovna razmerja, pod pogojem, da je določeno s posebnimi predpisi ali na podlagi kolektivne pogodbe oziroma splošnega akta delodajalca, je davčno razbremenjeno **do višine 0,20 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec, za vsak dan dela na domu**.

ODDAJANJE PREMOŽENJA V NAJEM

Stopnja obdavčitve za dohodke iz oddajanja premoženja v najem se povišuje od stopnje 15 % na 25 % davčno stopnjo. Davčna osnova je dohodek iz oddajanja premoženja v najem, zmanjšan za normirane stroške v višini 10 % od dohodka, doseženega z oddajanjem premoženja v najem.

SAMOSTOJNI PODJETNIKI

Davčne spremembe se nanašajo na samostojne podjetnike, ki uporabljajo sistem normiranih odhodkov in sicer v primeru, ko znašajo prihodki iz dejavnosti v letu za katerega se ugotavlja davčna osnova več kot 50.000 eur. Če bodo prihodki nižji od 50.000 eur se upoštevajo normirani odhodki v višini 80 %, pri prihodkih med 50.000 in 100.000 normirani odhodki v višini 40 % in za prihodke nad 100.000 normirani odhodki v višini 0 %.

Spremembe pri višini normiranih odhodkov pa se nanašajo tudi na t.i. popoldanske samostojne podjetnike, za katere po novem velja, da pri prihodkih do 12.500 eur uveljavljajo normirane odhodke v višini 80 %, pri prihodkih med 12.500 eur in 50.000 eur odhodke v višini 40 % in pri prihodkih nad 50.000 eur normirane odhodke v višini 0 %.

Pripravila:

Mag. Irena Vidic, univ. dipl. ekon.

Irena Vidic

Izvršni sekretar ZSSS:

Andrej Zorko, univ. dipl. prav.

Andrej Zorko